

DE OPLEIDER VOOR DE
FINANCIËLE DIENSTVERLENING

Samenwoners en eigen woning: wat te regelen?

Niets vastleggen, is ook een keuze

NIBE
OPLEIDERS VOOR
DE FINANCIËLE
DIENSTVERLENING
SVV

Eric Hoepelman LLM MSc

Samenwoners en eigen woning; wat te regelen?

Vrijheid, blijheid! Dat geldt zeker voor samenwoners. Ze mogen bijna alles onderling regelen. Er zijn weinig wettelijke regelingen of beperkingen. Samenwoners kunnen ook kiezen weinig tot niets te regelen. Dat gaat goed, zolang het goed gaat. Maar...

'Affectieve relaties' zijn eindig. Soms door de dood. Vaker door relatiebreuk. Dan staan ze soms even passievol tegenover elkaar. Smullen vanuit de zijlijn, gruwelijk voor betrokkenen.

Welke professionele rol kunnen wij spelen? Wij zien betrokkenen in de bloei van hun relatie. Kunnen wij bijdragen aan de toekomstbestendigheid van hun goede verstandhouding?

NIBE
OPLEIDERS VOOR
DE FINANCIËLE
DIENSTVERLENING
SVV

CBS

Hoeveel procent van de samenwoners is ongehuwd?

- 1995: 12%
- 2023: 24%

Op 1 januari 2023 waren er 1,11 miljoen ongehuwde stellen

Relatie eindigt, altijd

Samenwonen ↔ niet meer samenwonen

Gemeenschappelijk perspectief:

- Tijdens de relatie van ongehuwd samenlevende partners doen zich in de regel niet veel juridische knelpunten voor

Individueel perspectief:

- Bij scheiding ontstaan conflicten
  - Welke goederen zijn van wie?
  - Aanspraak op welke vorderingen? Heb ik (nog) geld tegoed van de ander? (huishoudkosten, investeringen)

Ongelijke financiële bijdrage

- bij de aankoop van de woning
- aan de aflossing van de hypotheek
- aan de verbouwing

Ongelijk bijgedragen ⇨ vermogensverschuiving

Vragen:

- ontstaat een vergoedingsrecht?
- wat is dan de rechtsgrond daarvoor?

Samenwoners

Hoge Raad:

- “partners die op basis van een affectieve relatie samenwonen”
- “informeel samenlevenden”

Uit elkaar gaan / scheiden

Hoge Raad 21 april 2006, [ECLI:NL:HR:2006:AU8938](#) (echtgenoten)

3.4.3 (...) Wanneer echtgenoten gezamenlijk een goed in eigendom verkrijgen en met betrekking tot dat goed een bijzondere gemeenschap tussen hen ontstaat, is dat goed in beginsel voor rekening en risico van beide echtgenoten naar verhouding van hun aandeel in de aldus ontstane gemeenschap met betrekking tot dat goed. Uit art. 3:166 lid 2 vloeit voort dat de echtgenoten ieder een gelijk aandeel in de gemeenschap hebben, tenzij hun rechtsverhouding anders meebrengt. Het enkele feit dat de ene echtgenoot ten behoeve van de verkrijging van het goed een **groter bedrag** uit zijn privé-vermogen heeft besteed dan de andere echtgenoot, leidt niet ertoe dat uit hun rechtsverhouding voortvloeit dat hun beider aandeel niet gelijk is. *Wel heeft bij de verdeling van die gemeenschap iedere echtgenoot recht op vergoeding door de gemeenschap van het bedrag dat hij uit zijn privévermogen ten behoeve van de verkrijging van dat goed heeft besteed* [curs. EH]. Niet geheel uitgesloten is, dat op grond van de eisen van redelijkheid en billijkheid een uitzondering moet worden gemaakt (HR 10 januari 1992, nr. 14631, NJ 1992, 651), maar het onderhavige geval biedt — naar tussen partijen ook niet in geschil is — hiervoor geen grond. (...).

Hoge Raad 10 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:707](#) (woning op zijn naam)

De vrouw heeft (tijdens de samenwoning) de verbouwing van de aan de man in eigendom toebehorende woning gefinancierd.

- 1) Partijen hebben vanaf eind 2007 of begin 2008 tot augustus 2012 met elkaar samengewoond in [de woning] (hierna: de woning). De woning behoort in eigendom toe aan de man.
- 2) Partijen hebben geen samenlevingsovereenkomst gesloten. Uit hun relatie is in oktober 2008 een zoon geboren.
- 3) De woning is in 2011 verbouwd. De kosten van deze verbouwing zijn betaald door de vrouw of – uit hoofde van geldlening dan wel schenking aan de vrouw – door haar moeder.

Hoge Raad 10 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:707](#) (woning op zijn naam)

“3.4 Volgens onderdeel 1.3 [EH: van het middel] heeft het hof (in de rov. 5 en 11) blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door, in gevallen van samenwoning als de onderhavige waarin de ene partner (de vrouw) tijdens de samenwoning de verbouwing van de aan de andere partner (de man) in eigendom toebehorende woning heeft gefinancierd en daarmee in de woning heeft geïnvesteerd, te oordelen dat ten aanzien van de uitsluitend aan de man in eigendom toebehorende woning tussen partijen geen gemeenschap in de zin van titel 7 van Boek 3 BW bestaat, en dat voor de vrouw dus geen vergoedingsrecht op basis van titel 7 van Boek 3 BW is ontstaan.

Deze klacht faalt omdat het oordeel van het hof juist is. Blijkens art. 3:166 lid 1 BW is een gemeenschap in de zin van titel 7 van Boek 3 BW aanwezig wanneer een of meer goederen toebehoren aan twee of meer deelgenoten gezamenlijk. Nu vaststaat dat de woning uitsluitend aan de man in eigendom toebehoort, kan met betrekking tot deze woning geen gemeenschap in de zin van titel 7 van Boek 3 BW bestaan, en derhalve ook niet een uit zodanige gemeenschap voortvloeiend vergoedingsrecht. De omstandigheid dat de vrouw in de woning heeft geïnvesteerd, maakt dat niet anders.”

Tussenconclusie

A-G Wesseling-van Gent 27 januari 2023, [ECLI:NL:PHR:2023:132](#) (3.32):

Zoals uit het juridisch kader volgt, is er sinds het arrest van de Hoge Raad van 10 mei 2019 een duidelijk onderscheid tussen de grondslag(en) voor het vergoedingsrecht tussen gehuwden en geregistreerde partners enerzijds en informele samenlevers anderzijds. Indien bij informeel samenlevenden sprake is van een gemeenschappelijke woning, dan is deze woning een eenvoudige gemeenschap. Een dergelijke eenvoudige gemeenschap is geen afgezonderd vermogen en omvat geen schulden. Van een vergoedingsrecht op deze eenvoudige gemeenschap kan reeds daarom geen sprake zijn. Bovendien kan uit het arrest van de Hoge Raad van 21 april 2006 voor deze situatie geen vergoedingsrecht worden afgeleid. Dit arrest had immers betrekking op een bijzondere gemeenschap en op het vergoedingsrecht zoals dat voor de invoering van art. 1:87 BW tussen echtgenoten bestond, zoals blijkt uit de verwijzing in rov. 3.4.3 naar het arrest [...]/[...]. Ook uit rov. 3.4 van het arrest van 10 mei 2019 kan m.i. geen vergoedingsrecht voor informeel samenlevenden op grond van art. 3:166 BW worden afgeleid.

Hoge Raad 10 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:707](#) (woning op zijn naam)

3.5.2 In het oordeel van het hof ligt – terecht – als uitgangspunt besloten

- dat de vermogensrechtelijke verhouding tussen partners die op basis van een affectieve relatie samenwonen zoals in deze zaak aan de orde (hierna: informeel samenlevenden), niet wordt bepaald door de regels die in de titels 6-8 van Boek 1 BW voor echtgenoten en geregistreerde partners zijn opgenomen, en
- dat die regels zich niet lenen voor overeenkomstige toepassing op de verhouding tussen informeel samenlevenden.

Hoge Raad 10 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:707](#) (woning op zijn naam)

3.5.3 Het hof heeft daarom terecht geoordeeld dat (...) aan de hand van het algemene verbintenissenrecht (...) beoordeeld moet worden of de vrouw ter zake van haar investering in de woning een vergoedingsrecht jegens de man geldend kan maken.

Daarbij ligt het in de rede te onderzoeken

- of tussen informeel samenlevenden een overeenkomst bestaat die, mede in aanmerking genomen de in art. 6:248 lid 1 BW bedoelde aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid, (ook) de vermogensrechtelijke aspecten van hun samenleving regelt (art. 6:213 BW). Van een dergelijke overeenkomst kan sprake zijn doordat de informeel samenlevenden met betrekking tot de vraag voor wiens rekening de kosten van hun samenleving of van specifieke uitgaven moeten komen, een schriftelijke samenlevingsovereenkomst zijn aangegaan, of uitdrukkelijke dan wel stilzwijgende afspraken hebben gemaakt.
- Daarnaast is mogelijk dat een van de informeel samenlevenden, indien aan de voorwaarden van onverschuldigde betaling (art. 6:203 BW) of ongerechtvaardigde verrijking (art. 6:212 BW) is voldaan, op een van die gronden een aanspraak heeft op teruggave of vergoeding van bepaalde uitgaven die zijn gegeven aan of ten gunste zijn gekomen van de andere informeel samenlevende.

Hoge Raad 10 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:707](#) (woning op zijn naam)

3.5.4 In lijn met het voorgaande heeft het hof in de eerste plaats onderzocht of tussen partijen afspraken zijn gemaakt of anderszins een overeenkomst bestaat met betrekking tot de kosten van hun samenleving of de kosten van de verbouwing. Daarbij is het hof tot de conclusie gekomen dat de vrouw onvoldoende heeft gesteld om een dergelijke afspraak of overeenkomst aan te nemen (rov. 12). Dat oordeel is in cassatie niet bestreden.

3.5.5 Voorts heeft het hof in rov. 13 geoordeeld dat op basis van de door de vrouw gestelde feiten en omstandigheden niet kan worden vastgesteld dat sprake is van een ongerechtvaardigde verrijking aan de zijde van de man als gevolg van de verbouwing. Volgens het hof is gesteld noch gebleken dat sprake is van een verrijking aan de kant van de man.

(...)

Het voorgaande brengt mee dat in dit geding, anders dan onderdeel 2 betoogt, niet op de enkele grond dat de vrouw de kosten van de verbouwing voor haar rekening heeft genomen, geconcludeerd kan worden dat de man zich de kosten daarvan heeft bespaard. Ook voor het overige heeft de vrouw – naar de in zoverre onbestreden vaststelling van het hof in rov. 13 – geen feiten of omstandigheden aangevoerd die het oordeel kunnen dragen dat sprake is van een verrijking aan de kant van de man.

Hoge Raad 10 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:707](#) (woning op zijn naam)

3.5.6 Het voorgaande laat evenwel onverlet dat tussen informeel samenlevenden een rechtsverhouding bestaat die mede door de redelijkheid en billijkheid wordt beheerst. Dat informeel samenlevenden ervan hebben afgezien een wettelijk geregelde vorm van samenleving (huwelijk of geregistreerd partnerschap) aan te gaan of over de vermogensrechtelijke aspecten van hun samenleving uitdrukkelijke of stilzwijgende afspraken te maken, staat daaraan niet in de weg. De afspraak om te gaan samenleven, raakt in de praktijk onvermijdelijk ook hun vermogensrechtelijke verhouding.

Ook als ter zake van bepaalde uitgaven niet een vergoedingsrecht van de ene samenlevende jegens de andere samenlevende kan worden aangenomen op grond van een tussen partijen gesloten overeenkomst of op grond van de overige in Boek 6 BW geregelde rechtsfiguren, kan zo'n vergoedingsrecht in verband met de bijzondere omstandigheden van het geval voortvloeien uit de in art. 6:2 lid 1 BW bedoelde eisen van redelijkheid en billijkheid.

3.5.7 Nu in dit geval de vrouw aanspraak maakt op vergoeding van haar investering, ligt het op haar weg om de bijzondere feiten en omstandigheden te stellen die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid meebrengen dat zij een vergoedingsrecht jegens de man heeft. Zij heeft haar vordering echter uitsluitend gebaseerd op overeenkomstige toepassing van art. 1:87 BW, welke grondslag ontoereikend is (zie hiervoor in 3.5.2-3.5.3). De stukken van het geding laten geen andere conclusie toe dan dat de vrouw geen bijzondere feiten en omstandigheden heeft gesteld die, ervan uitgaande dat de man financieel niet in staat was om de kosten van de verbouwing zelf te voldoen en door de verbouwing niet is verrijkt, kunnen meebrengen dat zij desalniettemin een uit de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeiend vergoedingsrecht jegens de man heeft.

Hoge Raad 10 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:707](#) (woning op zijn naam)

“Spoorboekje”

Algemeen verbintenissenrecht

Recht op teruggave of vergoeding op basis van:

1. overeenkomst (impliciet/stilzwijgend of expliciet/schriftelijk), met de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid (art. 6:213 en 6:248 lid 1 BW)
2. onverschuldigde betaling (art. 6:203 BW)
3. ongerechtvaardigde verrijking (art. 6:212 BW)
4. eisen van redelijkheid en billijkheid (art. 6:2 lid 1 BW) in samenhang met de bijzondere omstandigheden van het geval
5. natuurlijke verbintenis (ECLI:NL:HR:2012:BV9539)?

Stelplicht en bewijslast

Samenwoners:

- regel je zaken in een samenlevingsovereenkomst
  - dat is beter dan een ongewisse uitkomst in procedures die volgens het hiervoor weergegeven stappenplan moeten worden beslecht
  - denk ook aan (uitstellen van) opeisbaarheid en dus aanvang verjaring

Advocaten:

- beroep je op de rechtsgronden die in het algemeen vermogensrecht te vinden zijn
- geef dat beroep inhoud door de vermelding van de feiten en omstandigheden die een beroep daarop zouden rechtvaardigen

Redelijkheid en billijkheid

[Artikel 6:248 BW](#)

1. Een overeenkomst heeft niet alleen de door partijen overeengekomen rechtsgevolgen, maar **ook** die welke, naar de aard van de overeenkomst, uit de wet, de gewoonte of de eisen van **redelijkheid en billijkheid** voortvloeien.
2. Een tussen partijen als gevolg van de overeenkomst geldende regel is niet van toepassing, voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van **redelijkheid en billijkheid** onaanvaardbaar zou zijn.

Gemeenschappelijk goed (zoals een woning)

[Art. 3:166 BW](#)

1. Gemeenschap is aanwezig, wanneer een of meer goederen toebehoren aan twee of meer deelgenoten gezamenlijk.
2. De **aandelen van de deelgenoten zijn gelijk**, tenzij uit hun rechtsverhouding anders voortvloeit.
3. (...)

Hoge Raad 17 november 2023, [ECLI:NL:HR:2023:1571](#)

Gezamenlijke woning, ongelijke financiering

- samengewoond van 1999 - 2018, met (in 2015) samenlevingscontract
- twee kinderen
- begin 2018: vrouw heeft de gezamenlijke woning verlaten; sindsdien woont de man daar alleen
- rechtbank 19 september 2018 en 25 maart 2020
- gerechtshof 1 december 2020 en 23 november 2021
- Hoge Raad 17 november 2023
- nu weer naar (ander) gerechtshof ....

Hoge Raad 17 november 2023, [ECLI:NL:HR:2023:1571](#)

3.1.2 De wet kent geen regeling voor vergoedingsrechten van informeel samenlevenden in verband met vermogensverschuivingen tussen de vermogens van de informeel samenlevenden.

(...)

3.1.6 Opmerking verdient nog dat ook in de situatie waarin informeel samenlevenden ongelijk hebben bijgedragen aan de financiering van een gemeenschappelijk goed, te gelden heeft dat aan de hand van het algemene vermogensrecht, waaronder het verbintenissenrecht, beoordeeld moet worden of een vergoedingsrecht geldend gemaakt kan worden (HR 10 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:707, rov. 3.5.3 en 3.5.6.). Na verwijzing zal – behoudens het slagen van het beroep op verjaring, zie hierna in 3.2-3.4.2 – moeten worden onderzocht of de overige in dat verband door de man aangevoerde gronden zijn aanspraak op vergoeding kunnen dragen.

Hoge Raad 10 mei 2019, [ECLI:NL:HR:2019:707](#) (woning op zijn naam)

“3.4 Volgens onderdeel 1.3 [EH: van het middel] heeft het hof (in de rov. 5 en 11) blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door, in gevallen van samenwoning als de onderhavige waarin de ene partner (de vrouw) tijdens de samenwoning de verbouwing van de aan de andere partner (de man) in eigendom toebehorende woning heeft gefinancierd en daarmee in de woning heeft geïnvesteerd, te oordelen dat ten aanzien van de uitsluitend aan de man in eigendom toebehorende woning tussen partijen geen gemeenschap in de zin van titel 7 van Boek 3 BW bestaat, en dat voor de vrouw dus geen vergoedingsrecht op basis van titel 7 van Boek 3 BW is ontstaan.

Deze klacht faalt omdat het oordeel van het hof juist is. Blijkens art. 3:166 lid 1 BW is een gemeenschap in de zin van titel 7 van Boek 3 BW aanwezig wanneer een of meer goederen toebehoren aan twee of meer deelgenoten gezamenlijk. Nu vaststaat dat de woning uitsluitend aan de man in eigendom toebehoort, kan met betrekking tot deze woning geen gemeenschap in de zin van titel 7 van Boek 3 BW bestaan, en derhalve ook niet een uit zodanige gemeenschap voortvloeiend vergoedingsrecht. De omstandigheid dat de vrouw in de woning heeft geïnvesteerd, maakt dat niet anders.”

NIBE
SVV

Hoge Raad 17 nov
(...) De overweging
bestaan, die geme
ongelijke bijdragen

[:HR:2023:1571](#), r.o. 3.1.3.:

el dat als er wel een eenvoudige gemeenschap had
g kon vormen voor een vergoedingsrecht ter zake van
an het gemeenschappelijke goed.

Hoge Raad 17 november 2023, [ECLI:NL:HR:2023:1571](#)

5 Beslissing

De Hoge Raad:

in het principale beroep en in het incidentele beroep:

- vernietigt het arrest van het gerechtshof 's-Hertogenbosch van 23 november 2021;
- verwijst het geding naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden ter verdere behandeling en beslissing;
- compenseert de kosten van het geding in cassatie, aldus dat iedere partij de eigen kosten draagt.

NIBE
SVV

Eenvoudige vs. bijzondere gemeenschap

Indien bij informeel samenlevenden sprake is van een gemeenschappelijke woning, dan is deze woning een eenvoudige gemeenschap. Een dergelijke eenvoudige gemeenschap is geen afgezonderd vermogen en omvat geen schulden. Van een vergoedingsrecht op deze eenvoudige gemeenschap kan reeds daarom geen sprake zijn.

De belangrijkste verschillen tussen de eenvoudige en de bijzondere gemeenschap zijn dat de bijzondere gemeenschap, anders dan de eenvoudige gemeenschap, een van het overige vermogen van de deelgenoten afgescheiden vermogen betreft en ook schulden kent.

De eenvoudige gemeenschap is dus beperkt tot goederen en omvat geen schulden. Breederveld wijst erop dat met betrekking tot de schulden uitsluitend de draagplicht is geregeld in art. 3:172 BW. Voor zover hier van belang, is in art. 3:172 BW bepaald dat de deelgenoten naar evenredigheid van hun aandelen bijdragen tot de uitgaven die voortvloeien uit handelingen welke bevoegdlijk ten behoeve van de gemeenschap zijn verricht. Daarmee is het volgens Breederveld nog geen gemeenschapsschuld.

Draagplicht

Art. 6:10 lid 1 BW

Hoofdelijke schuldenaren zijn verplicht, ieder voor het gedeelte van de schuld dat hem in de onderlinge verhouding aangaat, verplicht (...) in de schuld en kosten bij te dragen.

Wel hoofdelijk aansprakelijk, niet draagplichtig

Gerechtshof Den Haag 21 april 2020, [ECLI:NL:GHDHA:2020:915](#)

Man en vrouw hebben jarenlang samengewoond in een woning die zij in 2010 samen (50/50) hebben gekocht voor € 445.000. De vrouw heeft haar aandeel in de woning contant betaald (uit de overwaarde van een eerdere woning en een lening bij haar moeder). De man heeft zijn aandeel volledig gefinancierd met een geldlening bij de bank. Op die lening zijn man en vrouw hoofdelijk medeschuldenaar. De woning is per 1 februari 2018 verkocht voor € 475.000. Man en vrouw verschillen van mening hoe de overwaarde te verdelen.

Het hof constateert dat zowel man als vrouw voor de hypothecaire lening van de man hoofdelijk waren verbonden, maar enkel omdat de bank, zoals gebruikelijk, verlangde dat de vrouw als (beoogd) mede-eigenaar meetekende. Dat maakt haar in de interne verhouding tussen de man en de vrouw niet (mede) **draagplichtig** voor de lening. De interne draagplicht rust enkel op de man. Daardoor heeft de vrouw recht op de helft van de verkoopsom, zijnde € 237.500.

Pensioen

Ouderdomspensioen

- Nee → Wet verevening pensioenrechten bij scheiding
  - tenzij afspraken (samenlevingsovereenkomst) voor verrekening of verevening van (tijdens de samenlevingsperiode) opgebouwde pensioenrechten

Partnerpensioen

- Wellicht → art. 57 PW
  - recht op het bijzonder partnerpensioen indien kwalificerend als partner

Alimentatie

- Nee
  - tenzij afgesproken (samenlevingsovereenkomst) dat er toch sprake is van een onderhoudsverplichting volgens de alimentatieregels voor getrouwd en geregistreerd partners.

Huwelijk

NIBE
SVV

Huwelijk (en dus einde 'informeel samenleven')

Ongelijke eigendomsverhouding?

huwelijkse voorwaarden?!

NIBE
SVV

Overlijden

NIBE
SVV

Erfrecht

Ongehuwd samenwonende partner erft niets!

Slechts een tijdelijk voortgezet gebruiksrecht van de woning (art. 4:28 BW)

NIBE
SVV

Verblijvensbeding

Verblijvensbeding = verdelingsovereenkomst of levering onder opschortende voorwaarde of tijdsbepaling.

Verkrijging krachtens verblijvensbeding kan een substantiële waarde vertegenwoordigen.

- In feite komt de halve overwaarde van de woning de laatstlevende toe, zelfs zonder erfgenaam te zijn.
  - ook de (verbonden) schuld?
  - 'om niet'?
- De omvang van de overwaarde neemt niet alleen toe door waardeestijging van de woning, maar ook door aflossing op de eraan verbonden schuld.

Uithollen nalatenschap / schending legitieme?

Een verblijvensbeding gaat vóór op wat je in een testament bepaalt.

- Onvoorwaardelijke volmacht voor de levering op, zodat het deel van de woning van de overledene kan worden geleverd zonder medewerking van erfgenamen?
  - of akte van levering uit hoofde van een voorwaardelijke verdeling al inschrijven in de daartoe bestemde openbare registers (goederenrechtelijke werking)?

Verkrijging krachtens verblijvensbeding kan door legitimarissen worden ingekort (art. 4:126 BW)

- opeisbaar na 6 maanden, tenzij:
  - testament met (nog) niet-opeisbaarheidclausule + notarieel samenlevingscontract (art. 4:129 BW)

Estate planning

Juridische én fiscale aspecten

- partner benoemen als erfgenaam of legataris
  - mogelijk fiscale voordelen
    - als achterblijvende partner recht heeft op (hoge) partnervrijstelling voor de erfbelasting. Je kunt dan in het verblijfsbeding als voorwaarde opnemen: “dat laatstlevende kwalificeert als *partner* voor de erfbelasting”
    - geen overdrachtsbelasting verschuldigd bij afwijkende eigendomsverhoudingen.

Dus ...

Het samenwonen eindigt, altijd!

Attendeer cliënt

- we
- ver
- tes
- indi
- estate planning
  - testamentaire (nog) niet-opeisbaarheidsclausule legitieme + notarieel contract
  - bijvoorbeeld begunstiging levensverzekering

Dank

NIBE
NIBE SVV